

<https://doi.org/10.31891/2415-7929-2026-37-7>

УДК 811.111'373

ОСТАПЕНКО Світлана

Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського
Криворізького національного університету

<https://orcid.org/0000-0002-3915-4854>

ostapenko@donnuet.edu.ua

ВОРОБІЙОВА Лоліта

Навчально-науковий інститут економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського
Криворізького національного університету

<https://orcid.org/0000-0002-1001-1016>

vorobiova_lv@donnuet.edu.ua

СУЧАСНІ ПРОДУКТИВНІ СПОСОБИ СЛОВОТВОРУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

У статті здійснено порівняльний аналіз продуктивних способів словотвору в англійській та українській мовах в розрізі їх актуальності на даний час.

Автори визначають, що основними чинниками, що впливають на продуктивність способів словотвору є розвиток суспільства та технологій, культурні та соціальні зміни, мода та експресивність (прагнення до емоційного забарвлення мови), закон мовної економії (конверсія, аббревіація), семантичний потенціал деривата (здатність розвивати словотворне гніздо).

Дослідження показало, що найбільший базовий вплив на формування мови мали суфіксальний та префіксальний способи, а в українській мові це ще й конфікси та постфікси (які є унікальними морфемами української мови). Вони створили більшість основних частин мови. Далі в англійській мові виникла конверсія як результат прагнення до скорочення, лаконічності. Цей спосіб словотвору став дуже продуктивним і є таким і в наш час. Логічно з огляду на прагнення до економії мовного ресурсу є й широкі розповсюдження словоскладання (блендінгу) та аббревіації. Більшість неологізмів в сучасній англійській мові є аббревіатурами, словоскладанням. Ними дуже активно послуговуються в повсякденній комунікації, особливо в мережі інтернет (месенджери) при написанні повідомлень чи при записах відео. В українській мові неологізми значною мірою є запозиченими з англійської, включаючи й аббревіатури. Також аббревіація стала складовою частиною офіційно-ділового документообігу на різних рівнях, міжнародних відносин тощо.

Проведений аналіз засвідчив, що будь-яка мова, якщо вона є "живою", постійно перебуває в розвитку, трансформації, взаємодії з іншими мовами через своїх носіїв. Тому питання словотвору ніколи не може бути досліджене раз і назавжди, остаточно. Мова є головною ознакою ідентичності, тим що відрізняє нації та народи, або, навпаки, поєднує їх в певні спільноти

Ключові слова: словотвір, суфіксальний та префіксальний способи, конверсія, блендінг, аббревіація, неологізм

OSTAPENKO Svitlana, VOROBIOVA Lolita

Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Educational and Scientific Institute of Economics and Trade of
Kryvyi Rih National University

MODERN PRODUCTIVE WORD FORMATION METHODS IN ENGLISH AND UKRAINIAN

This article presents a comparative analysis of productive word-formation methods in English and Ukrainian in terms of their current relevance.

The authors identify the main factors influencing the productivity of word-formation methods as the development of society and technology, cultural and social changes, trends and expressiveness (the desire for emotional nuance in language), the principle of linguistic economy (conversion, abbreviation), and the semantic potential of a derivative (the ability to expand a word-formation family).

The study shows that suffixation and prefixation had the greatest fundamental influence on language formation, and in Ukrainian, this also includes confixes and postfixes (which are unique morphemes of the Ukrainian language). They gave rise to most of the major parts of speech. Later, conversion emerged in the English language as a result of the desire for brevity and conciseness. This method of word formation became highly productive and remains so to this day. Given the desire to conserve linguistic resources, the widespread use of blending and abbreviation is also logical. Most neologisms in modern English are abbreviations or blends. They are used very actively in everyday communication, especially online (in messaging apps) when writing messages or recording videos. In Ukrainian, neologisms are largely borrowed from English, including abbreviations. Abbreviations have also become an integral part of official and business correspondence at various levels, international relations, and so on.

The analysis conducted shows that any language, if it is "living," is constantly evolving, transforming, and interacting with other languages through its speakers. Therefore, the issue of word formation can never be studied once and for all, definitively. Language is the primary marker of identity, distinguishing nations and peoples from one another or, conversely, uniting them into specific communities.

Key words: word formation, suffixal and prefixal methods, conversion, blending, abbreviation, neologism.

Стаття надійшла до редакції / Received 23.03.2026
Прийнята до друку / Accepted 11.05.2026
Опубліковано / Published 31.05.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© ОСТАПЕНКО Світлана, ВОРОБІЙОВА Лоліта

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Будь-яка мова, якщо вона є "живою", постійно перебуває в розвитку, трансформації, взаємодії з іншими мовами через своїх носіїв. Тому питання словотвору ніколи не може бути досліджене раз і назавжди, остаточно. Мова є головною ознакою ідентичності, тим що відрізняє нації та народи, або, навпаки, поєднує їх в певні спільноти.

Продуктивні способи словотвору – це ті способи, за допомогою яких утворена значна кількість слів, тобто їх застосування носить систематичний характер.

Основними чинниками, що впливають на продуктивність способів словотвору є розвиток суспільства та технологій, культурні та соціальні зміни, мода та експресивність (прагнення до емоційного забарвлення мови), закон мовної економії (конверсія, аббревіація), семантичний потенціал деривата (здатність розвивати словотворне гніздо).

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням словотвору (морфології та деривації) в англійській мові займалася низка видатних вітчизняних та зарубіжних лінгвістів. Їхні праці формують класичну та сучасну теорію творення нових слів, вивчення морфем та способів словотворення: Hans Marchand – автор фундаментальної праці «The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation» [16], Otto Jespersen – данський лінгвіст, чий праці, зокрема «A Modern English Grammar on Historical Principles» [15], заклали основи системного аналізу словотвірних процесів, Henry Sweet – один із основоположників англійської філології, який описав структуру та фонетичні зміни під час словотворення у класичних граматиках.

Вітчизняні дослідники: Л. Бабій, Ю. Жлуктенко та І. Карабан – мовознавці, які розробляли порівняльні аспекти словотвору та граматики англійської та української мов у вітчизняній германістиці [1; 6], Н. Клименко – вивчала морфеміку, семантику складних слів та способи творення слів. Її праці стали фундаментальними для вивчення словотвору [8], К. Городенська – співавторка академічних граматик, яка активно досліджує словотвірну систему сучасної української мови [5] та багато інших.

Але всі дослідники даного питання визнають, що мова не є сталою одиницею в контексті словникового запасу, щодня поповнюється новими словами або змінює чи розширює значення вже існуючих. Тож доречно проаналізувати ефективні способи словотвору таким чином, щоб вони висвітлювали реалії свого часу.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – дослідити продуктивні способи словотвору в англійській та українських мовах в розрізі їх актуальності на даний час.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Поняття сучасності стосовно способів словотвору відображає не факт того, що цей спосіб виник нещодавно, а те, що конкретний спосіб широко використовується в сучасності. Так, наприклад, конверсія як спосіб словотвору виникла в ранньому середньовіччі. Хоча більшість лінгвістів сходяться на тому, що вона була продуктивною в різні епохи, найактивніше як повноцінний процес, вона почала формуватися на початку XIII століття. [13, с. 129] Аббревіація набула розвитку в 19 ст., остаточно розвинувшись у 20 ст, хоча є відомості про те, що ще за часів античності використовувались скорочення у вигляді спеціальних знаків (стенографія) задля економії часу та папірусу. [7] Суфікси та префікси виникли тисячі років тому, за часів індоєвропейської прамови, яка є спільним "предком" для англійської та української мов. З часом, звісно, в кожній мові розвинулись свої особливості даних способів словотвору. [9]

Неологізми в наш час складають значну частку словникового запасу, який люди використовують у своїй щоденній комунікації, включаючи ЗМІ, і частина цих слів може бути широко розповсюджена в усьому світі, перш ніж буде офіційно внесена до словників (наприклад, "інтернет" виник в 1983 році і тільки в середині 1990–2000-х рр. був занесений в різні словники). [12, с. 301]

В українській мові неологізми – це часто англіцизми, в англійській – утворені за допомогою словоскладання (блендінга), конверсії та аббревіації.

Тому надлишок неологізмів в українській розмовній мові, якими послуговуються підлітки та молодь, ускладнює комунікацію між поколіннями. Наприклад, фрази *"Цей трек настільки вайбовий, що я додав його у свій плейліст і слухаю на повторі, особливо, коли знаходжуся у тільті."* та *"Сьогодні я читала книгу, вона цікава, але там так багато скла. Ще й половина фандому шипперить двох персонажів звідти, але це база."* є цілком зрозумілими для молоді й відображають ступінь поширення неологізмів, заміщення ними українських слів-відповідників. Але з іншого боку, причиною такого явища є спрощення та пришвидшення комунікативних процесів. Так, одне слово заміняє ціле речення : *тільт* – сумно, нічого не хочеться, тощо; *скло* – сумні, тривожні моменти; *фандом* – група людей, які знають про щось одне, та мають однаковий інтерес до цього (гра, фільм, серіал, аніме тощо); *шипперити* – зводити двох персонажів/людей до відносин; *база* – від англійського слова «basic» щось дуже передбачливо, нудне тощо.

Деякі з нових слів "приживаються", а деякі з часом забудуться. Цікавим є те, що таке широке використання англіцизмів мимоволі стимулює вивчення англійську мову.

Англійські неологізми є інтуїтивно зрозумілими для носіїв мови або тих, хто оволодів нею на достатньому рівні.

Найпоширенішими актуальними неологізмами в англійській мові є: [10, с. 130]

- *doomscrolling* – нездорова звичка постійно читати та гортати стрічку з поганими чи тривожними новинами;

- *infodemic* – перенасиченість інформацією, велика кількість неперевіраних даних та фейків;

- *catfishing* – створення фальшивого образу, фейкового акаунту в мережі для обману інших людей;

- *digital detox* – тимчасова відмова від гаджетів та інтернету, щоб відпочити від віртуального світу;

- *ghosting* – раптове ігнорування повідомлень та припинення будь-якого спілкування з людиною без пояснення причин (найчастіше в контексті знайомств);

- *flex* – вихваляння чи демонстрація свого успіху, одягу або статків;

- *binge-watch* – перегляд цілого сезону серіалу або багатьох фільмів за один присід, без перерви;

- *subtweet* – публікація в соцмережах (зазвичай у Twitter/X), яка стосується конкретної людини, але без прямого згадування її імені;

- *mansplaining* – зарозуміле пояснення чоловіком чогось жінці, на рівні "з висоти свого польоту", хоча вона і так добре розбирається в темі;

- *phubbing* – звичка під час живого спілкування ігнорувати співрозмовника, постійно дивлячись у свій смартфон (від слів *phone* та *snubbing*). [11, с. 11–13]

Наведені приклади відображають внесок саме словоскладання як способу словотворення, а також три його різновиди: нейтральний, морфологічний і синтаксичний.

В нейтральному словоскладанні процес приєднання основ здійснюється без будь-якого елемента, інколи лише через дефіс. В деяких випадках одна із основ – скорочена, зазвичай це іменники і прикметники: *amalgamate*, *answerphone*, *backdate*, *backhander*, *checklist*, *headquarters*, *a quasi-contract*, *short-term*, *tax-free*, *overseas*, *forcemajeure*, *taxpayer*, *highlight*, *framework*, *safeguarding*.

За морфологічним типом нове слово будується за допомогою двох основ і голосної або приголосної між ними. Такий тип не характеризується продуктивністю: *spokesman*, *salesman*, *salesmanship*, *tradesman*, *tradesperson*.

Слова синтаксичного типу словоскладання утворюються із сегментів мовлення і можуть містити артиклі, прийменники, прислівники.

Синтаксичний тип словотворення є типовим для англійської мови і широко представлений в іменниках і прикметниках: *above-the line* – (adj), *across-the board* – (adj), *work-to-rule* (n), *as-needed* (adj), *out-of-pocket* (adj). З точки зору семантичних відношень між елементами складного слова можна виділити складні слова з підрядним зв'язком компонентів, в яких один елемент є головним, а інший стоїть у функції додатку, означення, або обставини: *tax-payer*, *framework*, *short-term*, *tax-free*, *counterparts* [10, с. 43].

Деякі слова є прикладом новоутворень, значення яких є сумою значень складових елементів. При утворення таких нових лексичних одиниць не відбулося семантичного зсуву її складових частин: *short-term* – короткостроковий, *tax-free* – вільний від сплати податків, *as-needed* – як потрібний, *overseas* – закордонний, *checklist* – список найменувань, які слід перевірити.

Отже, характерною особливістю англійської мови є постійна тенденція до скорочення семантичного образу, створення коротких семантичних форм для передачі складного образу. Велику роль у цьому процесі відіграє словоскладання як один із найпродуктивніших способів словотвору.

Словоскладання в українській мові має наступні типи:

- складання слів та основ слів за допомогою сполучних голосних -о-, -е-, -є- або без них: *нардеп*, *відеореєстратор*, *взаємозалік*, *грошопровід*, *фанклуб*, *електрозлодій*, *електропед*, *податкоплатник*, *податкодавець*;

- складно-суфіксальний тип. Процес поєднання основ відбувається одночасно із додаванням суфікса: *старовірство*, *лівобережний*, *відеопіратство*, *далекосхідний*, *чорнобривці*, *синьоокий*, *землекористувач*.

- з нульовим суфіксом: *водомер*, *землемір*, *сміттєзбірник*, *снігопад*, *склодув*, *хлібороб*, *сталевар*. [5, с. 3–7]

Серед неологізмів чимало аббревіатур. Вони бувають ініціальні: *ЄЕС* (Європейський економічний союз), *МВФ* (Міжнародний валютний фонд), *ООН* (Організація Об'єднаних Націй), *УНЕСКО* (Українсько-німецька економічно-культурна асоціація), *UNO* (United Nations Organization), *UNESCO* (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), *CEO* (Chief Executive Officer) – головний виконавчий директор (генеральний директор), *HR* (human resources) – кадрова служба підприємства; та складноскорочені: *облдержадміністрація*, *Укрсільгосптехніка* (Українське державне об'єднання для продажу сільськогосподарської техніки, запасних частин, мінеральних добрив та інших матеріально-технічних засобів, організації ремонту й використання машин), *завгосп* (завідувач господарством), *медколедж*, *мінфін* (притаманні українській мові).

Наведемо приклади аббревіатур, що активно використовуються в сучасному мовленні:

- 2G2BT (too good to be true) – занадто добре, щоби бути правдою;
- 2moro (tomorrow) – завтра;
- 2day (today) – сьогодні;
- BD или BDAY (birthday) – день народження;
- 2nite (tonight) – ввечері;
- 4ever (forever) – назавжди;
- AFAIK (as far as I know) – наскільки я знаю;
- BTW (by the way) – між іншим;
- RLY (really) – дійсно, правда;
- BRB (be right back) – скоро повернуся;
- TTYL (talk to you later) – поговоримо пізніше, «до зв'язку»;
- IMHO (in my honest opinion) – на мій погляд, по-моєму;
- AKA (also known as) – також відомий як;
- TIA (thanks in advance) – спасибі заздалегідь. [11, с. 5]

Чимало неологізмів утворено калькуванням, тобто заміною складових частин – морфем чи слів (у випадку стійких словосполучень) запозиченого слова (словосполучки) їхніми лексичними відповідниками в мові перекладу.

Наприклад: *eurocurrency* – *євровалюта*, *workaholic* – *трудоголік*, *antihero* – *антимгерой*, *fast food* – *швидка їжа*, *live sound* – *живий звук*, *high Fashion* – *висока мода*. [5, с. 5]

Тепер розглянемо способи словотвору, які притаманні одній із досліджуваних мов або майже нею не використовують. Для англійської мови це є конверсія, яка є в разі продуктивнішою, ніж в українській. Для української мови це постфікси та конфікси, які є особливістю нашого словотвору.

Процес виникнення конверсії тісно пов'язаний з кількома ключовими факторами:

- зникнення граматичних закінчень: у багатьох мовах, особливо в англійській, відбулося спрощення морфологічної системи (редукція закінчень), що призвело до того, що дієслова та іменники стали звучати однаково (наприклад, слово *water* почало означати як «вода», так і «поливати»);

- фіксація в синтаксисі: через відсутність морфологічних маркерів головним індикатором приналежності слова до тієї чи іншої частини мови стає його позиція в реченні. Слово починає виконувати нову функцію (наприклад, виступати присудком замість підмета);

- економія мовних засобів: мова постійно прагне до мінімізації зусиль для вираження нових понять. Конверсія дозволяє використовувати вже наявні в лексиконі корені для утворення нових слів (наприклад, *to email* від іменника *email*), уникаючи створення нових складних структур. [14, с. 129–130]

Сучасна лексикологія виділяє чотири основні різновиди конверсії за приналежністю компонентів до певних частин мови й, відповідно, чотири конверсійні моделі:

1. Вербалізація (формування дієслівної форми). Цей тип репрезентує семантичну трансформацію «предмет» – «дія, пов'язана з цим предметом»: *water* (вода) – *to water* (поливати, зрошувати); *plant* (рослина) – *to plant* (виросувати); *bill* (рахунок) – *to bill* (давати рахунок); *drum* (барабан) – *to drum* (грати на барабані); *flower* (квітка) – *to flower* (розквітати); *iron* (праска) – *to iron* (прасувати).

2. Субстантивізація (формування іменників). Здійснюється семантична трансформація, наприклад: «дія» – «предмет як результат дії», «ознака» – «предмет, наділений ознакою»: *to look* (дивитися) – *look* (погляд); *to sleep* (спати) – *sleep* (сон); *to cry* (кричати, плакати) – *cry* (крик, плач); *to find* (знаходити) – *find* (знахідка).

3. Ад'єктивізація (формування прикметників). Згідно з такою моделлю семантична трансформація відбувається за схемою «предмет» – «ознака явища або предмета»: *christian* (християнин) – *christian* (християнський); *granny* (бабуся) – *granny* (в старовинному стилі).

4. Адвербіалізація (утворення прислівників). На сучасному рівні розвитку мовної системи цей тип непродуктивний з огляду на наявність у мові суфікса –ly. [14, с. 131–132]

Найпродуктивнішим різновидом конверсії є субстантивізація, причому утворення іменників від прикметників зустрічається набагато частіше, ніж їхнє утворення від дієслів. Менш вживаною є вербалізація за схемою «іменник – дієслово». Найменш продуктивними конверсійними типами є ад'єктивізація та адвербіалізація.

Тепер перейдемо до постфікації в українській мові.

Постфікс – це аглютинативна службова морфема, розташована у слові (словоформі) після закінчення і формотворчого суфікса, яка має граматичне і (або) словотвірне значення. [3, с. 107] Особливостями постфіксів є:

- у науковій літературі називають різну кількість постфіксів: від 1 до 24, до них належать такі сегменти слів: -бо, -будь, -небудь, -но, -ся, -сь, -таки. Дехто з мовознавців до них неправомірно відносить -те як постфікс дієслівних форм наказового способу: *ході́мте*, *зробі́мте*. Такі форми є скалькованими з відповідних російських і в українській мові ненормативні;

- варіант дієслівного, як правило, формотворчого постфікса –сь є омонічним до міжчастининомовного (займенникового й прислівникового) словотворчого постфікса –сь. Порівн.: *надихну́ла-сь* / *хто-сь*, *де-сь*;

- займенникові і прислівникові постфікси -сь, -будь, -небудь, а також -таки у слові все-таки виконують словотворчу функцію: *хто-сь, що-будь, коли-небудь, все-таки*;

- дієслівний постфікс -ся і його варіант -сь виконують формотворчу й словотворчу функції. Першу – утворюючи від дієслівних форм активного стану форми зворотньо-середнього чи пасивного стану: *одягати – одягати-ся, будувати – будувати-ся*. Другу – коли внаслідок їх приєднання змінюється лексичне значення слова. Порівн.: *вдавати – вдавати-ся. Сама вона вдала з себе дуже здивовану – За все береться, та не все вдається*;

- постфікси, ужиті після закінчень, входять до складу словозмінної основи, яка в такому разі є перерваною, наприклад, *гордж-у-ся, єднал-а-ся, біліл-и-ся*;

- постфікси вживаються після закінчень, формотворчих суфіксів, інших постфіксів і в кінці незмінних слів, наприклад, *усміхнул-а-ся, замисли-ти-ся, згодила-ся-таки, куди-будь*.

Також необхідно зазначити, що нові слова утворюються також за допомогою нових афіксів.

Ще ніколи в історії англійської мови кількість афіксів та їх дистрибуція не були настільки багатими та різноманітними як зазначається сьогодні. За даними дослідників за останні 25 років в утворенні нових слів було використано 101 суфікс: -ability, -able, -ac, -acy, -(i)al, -ally, - (i)an, -age, -ance, -ant, -ar, -arium, -ary, -ase, -ate, -atic, -ation, -ative, -cade, -dom, -ectomy, -ed, -ee, -eer, -erne, -emia, -er/or, -ers, -cry, -ese, -est, -esque, -et, -ia, -eteria, -ette, -fest, -hood, -iasis, -ic, -ica, -ical, -idan, -idty, -ics, -idase, -ide, -ie, -ification, -ify, -igenic, -in, -ine, -ing, -ino, -ion, -ional, -ish, -ism, -ist, -ite (person), -ite (mineral), -ity, -ium, -ive, -ization, -ized, -less, -let(te), -ly, -metry, -mydn, -ness, -nik, -o, -old, -ol, -ola, -ologist, -ology, -oma, -on, -ory, onium, -orium, -ose, -osis, -ous, -plex, -ry, -s (area of study), -s (plural of disease), -scape, -ship, -ster, -sville» [11, с. 89]

Продуктивні афікси в основному належать до питомої англійської лексики, легко вступають у взаємодію і з питомими, і з запозиченими основами. Афіксальні одиниці складають 24% всіх новоутворень [11, с. 87].

Щодо префіксів, то в сучасному словотворі деякі отримали нове значення або вийшли із забуття:

- Bio- активно використовується у контексті штучних/біологічних технологій: *bio-hacking* (біохакинг), *bio-printing* (біодрук);

- Micro- означає «мікродозування» (зазвичай у медицині чи розвитку особистості): *micro-dosing* (мікродозування), *micro-influencer* (мікроінфлюенсер);

- Post- позначення епохи або стану «після» чогось масштабного (наприклад, після пандемії): *post-COVID* (постковідний), *post-truth* (постправа);

- Tele- префікс для всього, що робиться дистанційно (особливо в часи віддаленої роботи): *tele-work* (віддалена робота), *tele-health* (дистанційна медицина);

- Eco- : *eco-friendly* (екологічний), *eco-anxiety* (екологічна тривожність), *eco-conscious* (екологічно свідомий).

Є новоутворені префікси:

- Cyber- та Meta- : *cyber-security* (кібербезпека), *cyber-bullying* (цькування в мережі), *metaverse* (метавсесвіт). [11, с. 91]

Вагомим складником українського словотвору є конфіксальна підсистема, яка має давню історію. Зароджена в надрах дописемного періоду, вона зазнала бурхливого розвитку в період формування української мови як окремої системи, через те в багатьох ланках вона має самотутні, національно-специфічні риси.

В українській мові конфікси утворюють слова, які не могли б виникнути додаванням лише одного суфікса чи префікса, оскільки поза цим словотвірним актом вони не співіснують. Також може приєднуватись і постфікс. [2, с. 13]

Іменники: за-...-к(а): *загірка, закуток, завулок*; під-...-к(а): *підберезник(а)*; між-...-н(я): *міжріччя, міжгірня*; без-...-ість: *безмежність, безвідповідальність*; спів-...-а (нульовий суфікс): *співдружність, співучасник*; по-...-н(я): *поводня, походня*; не-...-н(я): *непогода, неврода*. [2, с. 15]

Прикметники: пре-...-ни(й): *предивний, прекрасний, премудрий*; без-...-н(ий): *безмежний, безхмарний*; з-...-уч(ий): *злючий*. [4, с. 7]

Прислівники: по-...-ому/ по-...-єму/ по-...-и: *по-доброму, по-іншому, по-людськи, по-українськи*; з-/ до-/ на-...-о/-е: *зрану, направо, навкруги*; на-...-ки та по-...-еньки: *навпаки, потихеньку*; з-/с-...-ся: *купитися, схитритися*; по-...-ся: *побратися, покняжитися*; з-...-и(ти): *зглибити, згущити*; роз-...-ся: *розцебетатися*. [4, с. 8]

Таким чином, вижезазначені способи можуть бути дуже давніми або новітніми, але це ніяк не впливає на формування нових слів. Вони органічно вбудовуються в структуру мови, збагачують її та роблять більш зручною, економічною в плані економії часу, динамічнішою.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Аналіз формування сучасних продуктивних способів словотвору показав, що ці способи доповнюють один одного, збагачуючи мови синонімічними та антонімічними рядами, різноманітними похідними від існуючих слів, тощо. Формування сучасних продуктивних способів словотвору – процес постійного

оновлення лексики, і чим швидше розвиваються економіка та технології, тим більше прискорюються й зміни способів словотвору. Поступове нарощування кількості слів в мові, її ускладнення відбувалися за рахунок того, що деривати, утворені одними способами, стали основою для утворення нових дериватів вже за допомогою інших способів.

Найбільший базовий вплив на формування мови мали суфіксальний та префіксальний способи, а в українській мові це ще й конфікси та постфікси (які є унікальними морфемами нашої мови). Вони створили більшість основних частин мови. Далі в англійській мові виникла конверсія як результат прагнення до скорочення, лаконічності. Цей спосіб словотвору став дуже продуктивним і є таким і в наш час. Логічно з огляду на прагнення до економії мовного ресурсу є й широке розповсюдження словоскладання (блендінгу) та аббревіації. Більшість неологізмів в сучасній англійській мові є аббревіатурами, словоскладанням. Ними дуже активно послуговуються в повсякденній комунікації, особливо в мережі інтернет (месенджери) при написанні повідомлень чи при записках відео. Сформувався цілий пласт нових слів для спілкування швидко та емоційно. В українській мові неологізми значною мірою є запозиченими з англійської, включаючи й аббревіатури. Також аббревіація стала складовою частиною офіційно-ділового документообігу на різних рівнях, міжнародних відносин тощо.

Актуальність проведення дослідження продуктивності способів словотвору зумовлена тим, що постійно змінюються чинники, які впливають на розвиток способів словотвору, її продуктивність, актуальність.

Література

1. Бабій І. М. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 112 с.
2. Білоусенко П. І., Іншакова І. О., Качайло К. А. та ін. Нариси з історії українського словотворення (іменникові конфікси) : монографія / за ред. В. М. Мойсієнка. Запоріжжя ; Кривий Ріг : ЛПКС, 2010. 482 с.
3. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Український словотвір у термінах : словник-довідник. Тернопіль : Джура, 2007. 260 с.
4. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Вища школа, 1999. С. 5–13.
5. Городенська К. Г. Нові запозичення і новотвори на тлі фонетичної та словотвірної підсистем української літературної мови. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови*. 2009. Вип. 5. С. 3–7.
6. Жлуктенко Ю. А. Конверсія в сучасній англійській мові як морфологічно-синтаксичний спосіб словотворення. Київ, 1998. 250 с.
7. Клименко Н. Ф. Аббревіація. *Енциклопедія Сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-42237>
8. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови. *Українська мова та література*. 2000. № 9–10. С. 29–32.
9. LitMisto. Українська література та мовознавство. URL: <https://litmisto.org.ua/?cat=73>
10. Михальчук Н. О. Морфологічні способи словотвору в сучасній англійській мові. URL: <https://naub.ua.edu.ua/2013/>
11. Мелконян Д. А. Новітні тенденції в системі словоскладання сучасної англійської мови (на матеріалі публіцистичних текстів). URL: <https://eprints.zu.edu.ua/18809/1/statia9>
12. Складенко О. М. Типологічна ономастика : у 5 кн. Кн. 2 : Ономастичний словотвір у типологічному ракурсі. Одеса : Астропринт, 2013. 408 с.
13. Словотвір сучасної української літературної мови / Г. М. Гнатюк, К. Г. Городенська, А. П. Грищенко та ін. Київ : Наук. думка, 1999. 405 с.
14. Солошенко-Задніпровська Н. К. Конверсія як продуктивний спосіб словотворення сучасної англійської мови (на матеріалі рекламних текстів). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2020. № 44. С. 129–132.
15. Jespersen O. A Modern English Grammar on Historical Principles. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/A_Modern_English_Grammar_on_Historical_Principle
16. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation: A Synchronic-Diachronic Approach. 2nd ed. University, Ala. : University of Alabama Press, 1966. 379 p.

References

1. Babii, I. M. (2013). Suchasna ukrainska literaturna mova. Morfemika. Slovtvir [Modern Ukrainian literary language. Morphemics. Word formation]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian]
2. Bilousenko, P. I., Inshakova, I. O., Kachailo, K. A., et al. (2010). Narysy z istorii ukrainskoho slovtvorennia (imennikovyi konfiksy) [Essays on the history of Ukrainian word formation (Nominal circumfixes)] (V. M. Moisiienko, Ed.). Kryvyi Rih: LIPS [in Ukrainian]
3. Vakariuk, L. O., & Pansio, S. Ye. (2007). Ukrainskyi slovtvir u terminakh: Slovnyk-dovidnyk [Ukrainian word formation in terminology: A dictionary-reference book]. Ternopil: Dzhura [in Ukrainian]
4. Horpynych, V. O. (1999). Suchasna ukrainska literaturna mova. Morfemika. Slovtvir. Morfonolohiia [Modern Ukrainian literary language. Morphemics. Word formation. Morphology]. Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian]

5. Horodenska, K. H. (2009). Novi zapozychennia i novotvory na tli fonetychnoi ta slovotvirnoi pidsystem ukrainskoi literaturnoi movy [New borrowings and neologisms against the background of the phonetic and word-formation subsystems of the Ukrainian literary language]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova. Serii 10. Problemy hramatyky i leksykologii ukrainskoi movy – Scientific Journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 10. Issues in Ukrainian Grammar and Lexicology*, 5, 3–7 [in Ukrainian]
6. Zhluktenko, Yu. A. (1998). Konversiiia v suchasni anhliskii movi yak morfolohichno-syntaktychnyi sposib slovotvorennia [Conversion in Modern English as a morphological-syntactic method of word formation]. Kyiv [in Ukrainian]
7. Klymenko, N. F. (n.d.). Abreviatsiia [Abbreviation]. *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy – Encyclopedia of Modern Ukraine*. Retrieved from: <https://esu.com.ua/article-42237> [in Ukrainian]
8. Klymenko, N. F. (2000). Osnovy morfemiky suchasnoi ukrainskoi movy [Fundamentals of morphemics of the modern Ukrainian language]. *Ukrainska mova ta literatura – Ukrainian language and literature*, 9–10, 29–32 [in Ukrainian]
9. LitMisto. (n.d.). Ukrainska literatura ta movoznavstvo [Ukrainian literature and linguistics]. Retrieved from: <https://litmisto.org.ua/?cat=73> [in Ukrainian]
10. Mykhalchuk, N. O. (2013). Morfolohichni sposoby slovotvoru v suchasni anhliskii movi [Morphological methods of word formation in Modern English]. Retrieved from: <https://naub.ua.edu.ua/2013/> [in Ukrainian]
11. Melkonian, D. A. (n.d.). Novitni tendentsii v systemi slovoskladannia suchasnoi anhliskoi movy (na materialii publitsystychnykh tekstiv) [Recent trends in the compounding system of Modern English (Based on journalistic texts)]. Retrieved from: <https://eprints.zu.edu.ua/18809/1/statia9> [in Ukrainian]
12. Skliarenko, O. M. (2013). Typolohichna onomastyka (Vol. 2, Onomastychnyi slovotvir u typolohichnomu rakursi [Typological onomastics: Vol. 2. Onomastic word formation in a typological perspective]). Odesa: Astroprint [in Ukrainian]
13. Hnatiuk, H. M., Horodenska, K. H., Hryshchenko, A. P., et al. (1999). Slovotvir suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy [Word formation of the modern Ukrainian literary language]. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian]
14. Soloshenko-Zadniprovska, N. K. (2020). Konversiiia yak produktyvnyi sposib slovotvorennia suchasnoi anhliskoi movy (na materialii reklamnykh tekstiv) [Conversion as a productive method of word formation in Modern English (Based on advertising texts)]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filologiya – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 44, 129–132 [in Ukrainian]
15. Jespersen, O. (n.d.). A Modern English Grammar on Historical Principles. Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/A_Modern_English_Grammar_on_Historical_Principle [in English]
16. Marchand, H. (1966). *The categories and types of present-day English word-formation: A synchronic-diachronic approach* (2nd ed.). University of Alabama Press [in English]